

**Poradnik
Przedsiębiorcy**

Ubezpieczenia ZUS przedsiębiorców

K O M P E N D I U M

2022

Praktyczne problemy i przykłady ze stosowaniem
ulg w opłacaniu składek ZUS

**Poradnik
Przedsiębiorcy**

Ubezpieczenia ZUS przedsiębiorców

K O M P E N D I U M

2022

**WINS
WYDAWNICTWO**

Redakcja:

Autorzy: Katarzyna Dorociak, Emilia Lazarowicz,
Katarzyna Tokarczyk, Agnieszka Walczyńska

Redaktor Naczelna:

Angelika Borowska

redakcja@winswydawnictwo.pl

Sklep:

Poradnik Przedsiębiorcy

sklep.poradnikprzedsiębiorcy.pl

sklep@poradnikprzedsiębiorcy.pl

Wydawca:

WINS Wydawnictwo Sp. z o.o.

ul. B. Krzywoustego 105/21

51-166 Wrocław

www.winswydawnictwo.pl

WINS
WYDAWNICTWO

ISBN 978-83-67193-25-2

Spis treści

1. System ubezpieczeń osób prowadzących działalność gospodarczą.....	11
1.1 Składka na ubezpieczenie zdrowotne.....	14
1.1.1 Ustalanie wartości składki zdrowotnej w styczniu 2022 roku.....	14
1.1.1.1. Zasady wyliczania składki zdrowotnej przed Polskim Ładem.....	14
1.1.1.2. Nowe składki zdrowotne przedsiębiorcy w Polskim Ładzie.....	14
1.1.2. Składka zdrowotna zależna od formy opodatkowania.....	15
1.1.2.1. Opodatkowanie dochodów na zasadach ogólnych a wyliczenie składki zdrowotnej.....	16
1.1.2.2. Opodatkowanie dochodów podatkiem liniowym a obliczenie składki zdrowotnej.....	19
1.1.2.3. Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych a ustalenie wysokości składki zdrowotnej.....	20
1.1.2.4. Karta podatkowa a wysokość składki zdrowotnej.....	22
1.1.3. Zawieszenie działalności a składka zdrowotna.....	23
1.1.4. Rozliczenie składki zdrowotnej wspólników.....	23
1.1.5. Prowadzenie kilku działalności.....	24
1.1.6. Możliwość odliczenia składki zdrowotnej.....	26
1.1.7. Zwolnienie z opłacania składki zdrowotnej.....	26
1.2 Składki wpłacane na Fundusz Pracy.....	28
1.3 Zgłoszenie w ZUS.....	29
1.4 Ulga na start.....	31
1.4.1 Kto może skorzystać z ulgi na start?.....	31
1.4.2 Jak dokonać zgłoszenia do ulgi na start?.....	32
1.4.3 Czy można zrezygnować z korzystania z ulgi?.....	34
1.4.4 Jak ustalić okres korzystania z ulgi na start?.....	35
1.4.5 Zawieszenie działalności w czasie trwania ulgi na start.....	35

1.4.6 Konsekwencje dalszego prowadzenia działalności gospodarczej	36
1.5 Preferencja w opłacaniu składek	36
1.5.1 Na czym polega ulga preferencyjnych składek ZUS?	37
1.5.2 Jak ustalić okres obowiązywania preferencyjnych składek ZUS?	37
1.5.3 Wysokość preferencyjnych stawek ZUS.	38
1.5.4 Komu nie przysługują preferencyjne stawki ZUS?	39
1.5.5 Jak przystąpić do składek preferencyjnych?	40
1.5.6 Koniec okresu preferencyjnych składek ZUS – co dalej?	40
1.6 Mały ZUS Plus	42
1.6.1 Czym jest Mały ZUS Plus i jak długo można z niego korzystać?	42
1.6.2 Warunki korzystania z Małego ZUS-u.	43
1.6.3 Mały ZUS Plus – jak zgłosić się do ulgi?	44
1.6.3.1 Zgłoszenie od początku roku.	45
1.6.3.2 Zgłoszenie w trakcie roku	47
1.6.4 Kontynuowanie korzystania z ulgi Mały ZUS Plus	49
1.6.5 Wyliczenie podstawy składek Mały ZUS Plus	49
1.6.6 Wzór ustalenia podstawy składek przy uldze Mały ZUS Plus.	51
1.6.7 Kiedy warto zrezygnować z ulgi Mały ZUS Plus?	53
1.6.8 Sporządzenie deklaracji rozliczeniowych za miesiąc rozpoczęcia korzystania z Małego ZUS-u	54
1.7 Duży ZUS	55
1.7.1 Zgłoszenie do dużego ZUS-u	55
2. Okresowe obowiązki względem ZUS-u	57
2.1 Sporządzanie deklaracji rozliczeniowych DRA oraz raportów imiennych.	57
2.1.1 Zgłoszeniowe deklaracje ZUS.	57
2.1.2 Rozliczeniowe imienne deklaracje ZUS	59
2.1.3 Pozostałe deklaracje ZUS	60

2.2 Opłacanie składek na indywidualny rachunek składkowy	62
2.2.1 Jedno konto w ZUS-ie – jak sprawdzić Numer Rachunku Skład- kowego?	62
2.2.2 Jak wykonać przelew do ZUS-u?	64
2.3 Terminy obowiązujące przedsiębiorcę	64
2.3.1 Jakie konsekwencje za nieterminowe opłacenie składek ZUS?	65
2.3.2 Kiedy nie trzeba przekazywać deklaracji do ZUS-u?	66
3. Członek rodziny w firmie.	68
3.1 Zgłoszenie członków rodziny do ubezpieczenia zdrowotnego	68
3.2 Osoba współpracująca	75
3.2.1 Osoba współpracująca świadcząca swoją pomoc bezumownie/ nieodpłatnie	76
3.2.2 Osoba współpracująca zatrudniona na podstawie umowy o pracę	79
3.2.3 Osoba współpracująca na podstawie umowy zlecenia.	81
3.2.4 Osoba współpracująca na podstawie umowy o dzieło.	84
4. Prawo do zasiłków ZUS.	85
4.1 Okres wyczekiwania	86
4.2 Świadczenia chorobowe.	89
4.2.1 Zasiłek chorobowy.	89
4.2.2 Świadczenie rehabilitacyjne	93
4.2.3 Zasiłek opiekuńczy.	94
4.2.4 Zasiłki związane z urodzeniem dziecka.	96
4.2.4.1 Zasiłek macierzyński za czas urlopu macierzyńskiego i rodzi- cielskiego.	96
4.2.4.2 Zasiłek macierzyński za czas urlopu ojcowskiego	100
4.3 Świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego	101

Wstęp

Każdy przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą zobowiązany jest do naliczania składek społecznych oraz zdrowotnych i wpłacania ich do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Składki są znacznym obciążeniem budżetu firmowego, zwłaszcza dla mikroprzedsiębiorstw i osób samozatrudnionych. Na szczęście przepisy przewidują różnego rodzaju ulgi w opłacaniu danin do ZUS-u. Jedne mają na celu odciążenie nowych przedsiębiorców, którzy dopiero zaczynają prowadzenie działalności, inne z kolei pozwalają obniżyć kwoty opłaconych składek osobom, które działalność prowadzą od dłuższego czasu, jednak nie osiągają z tego tytułu wysokich dochodów.

Dzięki podleganiu ubezpieczeniom w ZUS-ie przedsiębiorca zyskuje określone korzyści. Składki emerytalno-rentowe wpływają na ostateczną wysokość pobieranych świadczeń emerytalnych bądź rentowych. Dzięki opłacaniu dobrowolnej składki chorobowej osoba prowadząca działalność może liczyć na wypłatę zasiłku w razie choroby lub macierzyństwa. Z kolei obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne daje możliwość korzystania z Narodowego Funduszu Zdrowia.

Składki na ubezpieczenie społeczne osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą mogą stanowić koszt uzyskania przychodu lub mogą zostać odliczone od dochodu, pomniejszając tym samym podstawę opodatkowania, o ile zostaną opłacone. Dopiero w miesiącu, w którym osoba prowadząca działalność wpłaci je do ZUS-u, mogą one wpłynąć na obniżenie podatku.

Poniżej przedstawiamy najważniejsze informacje dotyczące poszczególnych ulg w opłacaniu składek ZUS oraz warunki, jakie należy spełnić, aby móc z nich skorzystać.

Katarzyna Tokarczyk

1. System ubezpieczeń osób prowadzących działalność gospodarczą

System ubezpieczeń społecznych w Polsce reguluje Ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (dalej: ustawa o sus).

Zgodnie ze wspomnianym aktem każda osoba fizyczna prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą zobowiązana jest do opłacania obowiązkowych składek społecznych i zdrowotnych oraz składki na Fundusz Pracy. Wysokość składek zależy od kwoty podstawy ich naliczenia. Same stawki stóp procentowych są dla wszystkich przedsiębiorców jednakowe. Wysokość stóp procentowych składki zdrowotnej zależy od formy opodatkowania, o czym więcej przeczytać można w dalszej części opracowania.

Rodzaj ubezpieczenia		Stopa % składki	Podstawa naliczania składki
Spoteczne	emerytalna	19,52%	W zależności od obowiązującego schematu składek: • preferencja: 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w danym roku; • Mały ZUS Plus: podstawa wyliczona w oparciu o osiągnięty dochód w roku poprzednim; • duży ZUS: 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.
	rentowa	8%	
	wypadkowa*	1,67%	
	chorobowa**	2,45%	
Zdrowotna		4,9% – 9%	Podstawa składki zdrowotnej zależy od formy opodatkowania przedsiębiorcy.
Fundusz Pracy		2,45%	Podstawa jest taka sama jak podstawa składek społecznych.

*Stawka procentowa jest zmienna, a ustala się ją na okres od 1 kwietnia danego roku do 31 marca roku kolejnego.

**Ubezpieczenie chorobowe jest dla wszystkich przedsiębiorców dobrowolne. Oznacza to, że osoba prowadząca działalność sama podejmuje decyzję, czy chce płacić tę dodatkową składkę, czy nie.